

COD ECLI: ECLI:RO:CABUC:2023:031.000912

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI – SECȚIA A IV-A CIVILĂ

Dosar nr. 6651/302/2017*

Decizia civilă nr. 912R

Ședința publică din 7 noiembrie 2023

Instanța constituită din:

Președinte: Viorela-Isabela Iliescu

Judecător: Iulian Panait

Judecător: Bogdan-Alex Arghir

Grefier: Mihai Vijulie

Pe rol s-a aflat soluționarea recursului formulat de recurentul-pârât Statul Roman prin Ministerul Finanțelor Publice, împotriva Deciziei civile nr. 1734/18.06.2021 pronunțate de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă, în dosarul nr. 6651/302/2017*, în contradictoriu cu intimatul-reclamant Bălan George, în cauza având ca obiect pretenții.

La apelul nominal făcut în ședința publică a răspuns intimatul prin avocat Panaite Claudia, care a depus împuternicire avocațială la dosar, fila 23, lipsind recurentul.

Procedura de citare fiind legal îndeplinită, s-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, prin care s-au evidențiat părțile, obiectul cauzei, stadiul dosarului, modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare, după care:

Curtea, constatând că nu mai sunt alte cereri de formulat, excepții de invocat sau alte probe de administrat în afara celor deja administrate, a constatat cercetarea judecătorească terminată, cauza în stare de judecată și a acordat cuvântul pe fondul cererii de recurs.

Intimatul, prin avocat, a solicitat respingerea recursului ca nefondat și menținerea ca temeinică și legală a deciziei recurate, apreciind că în recurs nu sunt formulate critici de nelegalitate, ci doar nemulțumiri ale părții cu privire la hotărârea atacată. Cu privire la lipsa legăturii de cauzalitate, consideră că este îndeplinită această condiție. Cu privire la cheltuielile de judecată, a arătat că acestea sunt strict legate de taxa de timbru. A arătat că nu solicită cheltuieli de judecată în recurs. A mai solicitat instanței să nu fie publicată hotărârea ce urmează a se pronunța.

Curtea a declarat închise dezbaterile și a rămas în pronunțare pe cererea de recurs.

CURTEA

Asupra recursului civil de față, deliberând, constată:

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 București, la data de 27.03.2017, sub nr. 6651/302/2017, reclamantul Bălan George, în contradictoriu cu pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, a solicitat instanței ca prin hotărârea ce se va pronunța să dispună obligarea pârâtului la plata în favoarea reclamantului a sumei de 150.000 lei cu titlu de daune morale, precum și la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de prezentul proces.

În drept, reclamantul a invocat dispozițiile art. 71 și urm. din Codul civil, art. 223 și urm., art. 253, art. 1.357, art. 1.373, art. 1.385, art. 1.391 și urm. din Codul civil, Constituția României, art. 6 CEDO.

Prin Sentința civilă nr. 5678/24.07.2018 pronunțată în dosarul nr. 6651/302/2017, Judecătoria Sectorului 5 București a respins ca neîntemeiată excepția lipsei calității procesuale pasive, invocată de pârât, a admis în parte cererea de chemare în judecată, astfel cum a fost precizată, a obligat pârâtul la plata în favoarea reclamantului a sumei de 80.000 lei

cu titlu de daune morale; a obligat pârâtul la plata în favoarea reclamantului a sumei de 1.605 lei cu titlu de cheltuieli de judecată constând în taxă judiciară de timbru *redușă proporțional*.

Prin Decizia civilă nr. 4438/21.12.2018, pronunțată în dosarul nr. 6651/302/2017, Tribunalul București – Secția a V-a civilă a admis apelul formulat de Statul Român, a schimbat în tot sentința apelată, în sensul că a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului și a respins acțiunea ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

Prin Decizia civilă nr. 11R/11.01.2021, Curtea de Apel București – Secția IV-a Civilă a admis recursul promovat de recurentul-reclamant Bălan George împotriva Deciziei civile nr. 4438/21.12.2018 pronunțată în dosarul nr. 6651/302/2017 de către Tribunalul București – Secția a V-a civilă, în contradictoriu cu intimatul-pârât Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice, a casat în tot decizia recurată și a trimis cauza aceleiași instanțe pentru rejudecarea apelului.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Tribunalul București – Secția a V-a civilă la data de 09.03.2021 sub nr. de dosar 6651/302/2017*.

Prin Decizia civilă nr. 1734/18.06.2021, Tribunalul București – Secția a V-a Civilă a respins ca nefondat apelul formulat de apelantul-pârât Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, împotriva Sentinței civile nr. 5678/24.07.2018 pronunțată de Judecătoria Sectorului 5 București în dosarul nr. 6651/302/2017, în contradictoriu cu intimatul-reclamant Bălan George.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs apelantul-pârât Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, dosarul fiind înregistrat pe rolul Curții de Apel București – Secția a IV-a Civilă la data de 20.07.2023, sub nr. 6651/302/2017*.

Recurentul-pârât a arătat că hotărârea recurată a fost pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material, motiv prevăzut de dispozițiile art. 488 pct. 8 din Codul de procedura civilă.

Astfel, recurentul a învederat că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 1.357-1.371 Cod Civil, pentru a se antrena răspunderea civilă delictuală a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice pentru fapta proprie, aspect susținut și prin motivele de apel.

Astfel, presupusele acțiuni ilicite manifestate prin practica parchetelor invocate de reclamant în cererea de chemare în judecată, nu atrag răspunderea delictuală a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice, așa încât acesta nu poate fi tras la răspundere pentru fapte neimputabile, neexistând raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu și nici vinovăția Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

În acest sens, apreciază recurentul, asupra unei fapte ilicite care întrunește elementele „erorii judiciare” trebuie să se pronunțe organul judiciar care a fost investit cu soluționarea cauzei penale, iar în speța de față nu s-a reținut (printr-o ordonanță sau, după caz, printr-o încheiere) comiterea vreunei abateri judiciare în procesul penal în legătură cu constituirea și, ulterior, cu exercitarea acțiunii civile în procesul penal, neexistând, deci, vreun temei al atragerii răspunderii delictuale a Statului Român reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice.

În concluzie, în opinia recurentului, intimatul-reclamant nu a făcut dovada existenței unei fapte ilicite a Ministerului Finanțelor Publice în calitate de reprezentant al Statului Român, așa cum aceasta este reglementată de dispozițiile legale.

Recurentul consideră că nu se poate angaja răspunderea civilă delictuală a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice în condițiile în care, potrivit susținerilor reclamantului, „Statul Român prin reprezentanții săi (nu prin MFP), prin măsurile procesuale, dar și prin comunicările publice făcute... i-au adus grave prejudicii”.

Chiar dacă din probele administrate în cauză, ar rezulta faptul că reclamantul a suferit un prejudiciu moral, în opinia recurentului nu rezultă însă și îndeplinirea cumulativă a celorlalte condiții prevăzute de lege pentru antrenarea răspunderii civile delictuale a pârâtului

Ministerului Finanțelor Publice în calitate de reprezentant al Statului Român, respectiv, fapta ilicită, legătura de cauzalitate între faptă, prejudiciu și vinovăția pârâtului, în sensul că fapta ilicită i-ar fi imputabilă acestuia, context în care acțiunea reclamantului este nefondată și ar fi trebuit respinsă în consecință.

Referitor la cuantumul daunelor morale acordate, recurentul a arătat faptul ca suma de 80.000 lei este cu totul exagerată față de presupusa faptă ilicită.

Doctrina și Jurisprudența au arătat, în mod unitar, că sarcina probei în cererea privind acordarea daunelor morale revine reclamantului, conform principiului de drept *actori incumbit onus probandi*, astfel că reclamantul trebuie să facă dovada existenței prejudiciului moral încercat.

În acest sens, recurentul a menționat dispozițiile Deciziei nr. 2356/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, relevantă în prezenta cauză din perspectiva considerentelor instanței supreme cu privire la chestiunea general valabilă a condițiilor în care pot fi acordate daune interese. Astfel, potrivit deciziei mai sus menționate, „daunele morale sunt apreciate ca reprezentând atingerea adusă existenței fizice a persoanei, integrității corporale și sănătății, cinstei, demnității și onoarei, prestigiului profesional, iar pentru acordarea de despăgubiri nu este suficientă stabilirea culpei autorității, ci trebuie dovedite daunele morale suferite. Partea care solicită acordarea daunelor morale este deci, obligată să dovedească producerea prejudiciului și legătura de cauzalitate existentă între prejudiciu și fapta autorității.”

S-a arătat că în acest sens s-au pronunțat și alte instanțe judecătorești naționale, care au statuat că, pentru acordarea unor daune morale este necesar ca cel ce pretinde daune morale să producă un minimum de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură drepturile personale nepatrimoniale i-au fost afectate (a se vedea decizia nr. 681 din 16 feb. 2011 a CA. Cluj-nepublicată).

În stabilirea despăgubirilor morale este necesar a se ține cont de dreptul subiectiv nepatrimonial încălcat, ceea ce, în opinia recurentului, impune cu necesitate ca reclamantul să facă dovada îndeplinirii a două condiții cumulative: afirmarea dreptului încălcat și circumstanțierea acestui drept, respectiv indicarea motivelor de fapt care l-au condus la certitudinea că s-a produs o încălcare a dreptului afirmat.

Mai mult, s-a arătat că daunele morale sunt destinate să confere reclamantului satisfacție echitabilă, dar nu pot fi stabilite într-un cuantum exagerat, nejustificat de circumstanțele speței, să-i confere un folos material necuvenit.

A mai învederat recurenta faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie de speță a hotărât că, „pentru a-și păstra caracterul de „satisfacție echitabilă”, daunele morale trebuie acordate într-un cuantum care să nu le deturneze de la scopul și finalitatea prevăzute de lege, spre a nu deveni astfel un folos material injust, fără justificare causală în prejudiciul suferit și consecințele acestuia. Ca atare, despăgubirile acordate trebuie să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate cu dauna suferită, în scopul asigurării unei juste compensații a suferințelor pe care le-au îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure terțele persoane păgubite”. (Decizia nr. 320 din 1 februarie 2018).

De asemenea, s-a arătat că Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că, alături de celelalte criterii de evaluare a despăgubirilor, jurisprudența este un reper în stabilirea cuantumului daunelor morale, menită scopului de a nu se ajunge la discrepanțe majore între cuantumul sumelor acordate persoanelor îndreptățite. (Decizia nr.422 din 14 februarie 2018).

Astfel, la cuantificarea daunelor morale, în situațiile în care instanțele apreciază că acestea se cuvin a fi acordate, se are în vedere aspectul general ce se degajă din ansamblul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului care, în mod constant, a statuat faptul că, în privința daunelor morale, în lipsa unor criterii clare de evaluare a prejudiciului moral și de

determinare a cuantumului despăgubirilor necesare acoperirii acestuia, instanța trebuie să manifeste prudență și rezonabilitate în acordarea lor.

Tot astfel, în termenii Convenției Europene a Drepturilor Omului, criteriul echității în materia despăgubirilor morale are în vedere necesitatea ca persoana vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, cu efecte compensatorii, dar, în același timp, despăgubirile să nu se constituie în amenzi excesive pentru autorii prejudiciului și nici venituri nejustificate pentru victime.

Stabilirea cuantumului despăgubirilor nu trebuie să tindă la o îmbogățire fără justă cauză, a arătat recurenta, ci este important de avut în vedere gradul de încălcare a dreptului afirmat, respectându-se însă, atât principiul proporționalității cât și principiul echității, Raportat la cele de mai sus, suma solicitată cu titlu de despăgubiri, 80.000 lei, este în mod evident exagerată, consideră recurentul.

În acest sens, recurentul a arătat prin apel faptul că, referitor la daunele morale în general, sub aspectul cuantumului, statuând în echitate, astfel cum este prevăzut acest principiu prin art. 41 din Convenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin jurisprudența sa constantă, în raport de circumstanțele cauzei, a adoptat o poziție moderată prin acordarea unor sume rezonabile, cu titlu de reparație morală.

Daunele morale sunt apreciate ca reprezentând atingerea adusă existenței fizice a persoanei, integrității corporale și sănătății, cinstei, demnității și onoarei, prestigiului profesional, iar pentru acordarea de despăgubiri nu este suficientă

Recurentul consideră că partea care solicită acordarea daunelor morale este, deci, obligată să dovedească producerea prejudiciului și legătura de cauzalitate existentă între prejudiciu și fapta autorității.

Referitor la obligarea pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata cheltuielilor de judecată, recurentul a susținut ca acesta nu a dat dovada de rea-credință, neglijență, nu se face vinovat de declanșarea litigiului și, prin urmare, nu poate fi sancționat procedural prin obligarea la plata cheltuielilor de judecată.

Neexistând culpă procesuală, principiu consacrat de procedura civilă, potrivit art. 451 Din Codul de procedură civilă, și neexistând temei legal, este neîntemeiată obligarea sa la plata cheltuielilor de judecată, consideră recurentul.

În drept, recurentul a invocat dispozițiile art. 488 pct. 8 din Codul de procedură civilă.

Intimatul-reclamant Bălan George a depus întâmpinare la dosar, prin care a solicitat instanței de control judiciar să dispună, în temeiul art. 496 alin. 1 Din Codul de procedură civilă., respingerea recursului ca nefondat.

În motivarea întâmpinării, intimatul a solicitat instanței să observe că încadrarea acestuia în cazul de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 Din Codul de procedură civilă., este formală, fiind susținute apărări care nu reprezintă veritabile critici de nelegalitate, ci o nemulțumire cu privire la soluția instanței care a pronunțat hotărârea atacată.

În plus, a arătat intimatul, aspectele invocate privind neîndeplinirea condițiilor prevăzute de art.1357-1371 din Codul civil, în sensul că acțiunile ilicite manifestate prin practica parchetelor .... nu atrag răspunderea delictuală a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice, precum și susținerea că asupra unui fapte ilicite care întrunește elementele erorii judiciare trebuie să se pronunțe organul judiciar care a fost învestit cu soluționarea cauzei penale au fost invocate și în susținerea excepției lipsei calității procesual pasive, excepție asupra căreia s-a pronunțat în mod definitiv instanța de judecată prin decizia nr. 11R/11.01.2021 pronunțată de Curtea de Apel București.

În măsura în care instanța va analiza criticile formulate prin prisma motivului de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 din Codul de procedură civilă., intimatul a solicitat respingerea ca nefondate, având în vedere situația de fapt și ansamblul probator administrat în cauză precum și particularitățile unei astfel de cauze în care poate fi antrenată răspunderea

directă a Statului Roman, prin raportare la obligațiile pozitive ce îi revin acestuia ca efect al ratificării Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Așa cum s-a reținut în doctrină și jurisprudență, intimatul a arătat că Statul răspunde pentru consecințele păgubitoare produse în desfășurarea activităților specifice organelor judiciare, dar nu pentru fapta săvârșită de o altă persoană, ci în calitate de garant al legalității și independenței actului de justiție.

În aceste condiții, a arătat intimatul, prin raportare la art. 6 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Statul trebuie să răspundă pentru consecințele prejudiciabile ale propriei activități judiciare, pe care o organizează și o conduce, în conformitate cu prevederile constituționale și legale, în calitate sa de garant al legalității și independenței actului de justiție.

Or, această răspundere a Statului este angajată pe temei obiectiv pentru riscurile luării unor măsuri sau pronunțării unor hotărâri care nu corespund exigențelor art. 6 din Convenție, de natura a prejudicia persoanele justițiabile, iar pentru angajarea răspunderii Statului pe tărâmul obligației de garanție, în mod judicios a reținut instanța de apel, în opinia intimatului, îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege drept consecință a încălcării dreptului la viață privată prevăzut de art. 26, a secretului corespondenței prevăzut de art. 28 din Constituția României, a obligației asigurării unui proces echitabil prevăzut de art. 6 din C.E.D.O. și a principiului prezumției de nevinovăție prevăzut de art. 23 alin. 11 din Constituția României.

Ca atare, a arătat intimatul, particularitatea acțiunii deduse judecării, în raport cu cea de drept comun, este legată de caracterul obiectiv al răspunderii statului, independent de autoritatea sau persoana ce a generat vătămarea și de vreo culpă în producerea încălcării unui drept fundamental.

În acest context, fapta pentru care statul răspunde o reprezintă orice acțiune sau inacțiune din partea unei autorități de stat sau a unei persoane ce acționează în cadrul funcției sale oficiale, așadar orice asemenea act al unui organ al statului, al agenților sau funcționarilor săi. Conduita pozitivă sau negativă trebuie să fie "ilicită", în sensul că a fost încălcată obligația de a acționa într-un anumit fel, care asigură respectarea unui drept consacrat de Convenția Europeană.

În aceste condiții, intimatul consideră că Statul Român este cel care trebuie să răspundă pentru consecințele păgubitoare produse în desfășurarea activităților specifice organelor judiciare, în calitate de garant al legalității și independenței actului de justiție, iar repararea prejudiciului se realizează conform principiilor aplicate de Curtea Europeană pentru acordarea satisfacției echitabile.

Cu privire la criticile referitoare la cuantificarea daunelor morale acordate de instanța de fond și menținute în faza de apel, în opinia intimatului instanța de recurs urmează a reține că acestea nu se încadrează în sfera controlului de legalitate specific etapei procesuale a recursului.

Susținerile recurentului-pârât care pretinde că valoarea daunelor morale acordate este una excesivă nu relevă critici de nelegalitate, ci de netemeinicie a deciziei, având finalitatea reevaluării situației de fapt, prin prisma probelor administrate, cât timp se urmărește ca instanța de recurs să constate întinderea reală a prejudiciului cauzat reclamantului.

Intimatul consideră că în etapa procesuală a recursului, nu poate fi reapreciat cuantumul despăgubirilor care rezultă dintr-o reevaluare a situației de fapt prin prisma elementelor de probatoriu, întrucât o astfel de împrejurare excede limitelor analizei permise în această cale extraordinară de atac.

Având în vedere aceste rigori legale ce se impun în judecata recursului, nu pot forma suportul prezentei analize nici criticile expuse de recurentul-pârât cu privire la acordarea cheltuielilor de judecată care au constat în contravaloarea taxei de timbru.

Pentru toate aceste considerente, în opinia intimatului, criticile indicate de recurent nu sunt fondate, reținând că în cauza dedusă judecării nu este incident motivul de casare prevăzute de dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, fapt pentru care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Examinând decizia civilă recurată prin prisma criticilor din recurs, a dispozițiilor legale incidente, a actelor și lucrărilor dosarului, Curtea constată următoarele:

Potrivit art. 486 alin. 1 lit. d din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să cuprindă motivele de nelegalitate pe care se întemeiază recursul și dezvoltarea lor sau, după caz, mențiunea că motivele vor fi depuse printr-un memoriu separat. Astfel, hotărârile instanțelor de fond nu pot fi criticate cu privire la temeinicie, situația de fapt neputând fi repusă în discuție în fața instanței de recurs.

Recursul se motivează, conform art. 487 alin. 1 din Codul de procedură civilă, prin însăși cererea de recurs sau înăuntrul termenului de recurs; motivele de nelegalitate sunt prevăzute limitativ în art. 488 pct. 1-8 din Codul de procedură civilă, iar art. 489 alin. 1 din Codul de procedură civilă prevede că recursul este nul dacă nu a fost motivat în termenul legal, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. 3 care se referă la motivele de ordine publică, precum și în situația alin. 2, în care criticile dezvoltate nu sunt susceptibile de încadrare în dispozițiile art. 488 din Codul de procedură civilă.

A motiva recursul înseamnă, pe de o parte, arătarea motivului de recurs prin indicarea unuia dintre motivele prevăzute limitativ de art. 488 din Codul de procedură civilă, iar pe de altă parte, dezvoltarea acestuia, în sensul formulării unor critici privind judecata realizată de instanța care a pronunțat hotărârea recurată, raportat la motivul de nelegalitate invocat.

Față de faptul că nu constituie motiv de recurs orice nemulțumire a părții cu privire la soluția pronunțată, instanța de recurs poate examina numai acele critici privitoare la decizia atacată care pot fi încadrate în prevederile art. 488 din Codul de procedură civilă.

Din textele legale invocate, se reține că recursul este o cale extraordinară de atac de reformare prin intermediul căreia părțile interesate sau procurorul pot solicita instanței de control judiciar, în condițiile și pentru motivele expres prevăzute de lege, reformarea hotărârii pronunțată de către instanța de fond sau de instanța de apel în anumite cazuri prevăzute de lege. Prin urmare recursul reprezintă un ultim nivel de jurisdicție în care părțile își pot apăra drepturile subiective prin înlăturarea efectelor hotărârilor pronunțate de instanțele de fond, însă numai pentru motivele de nelegalitate expres prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă.

Recursul nu presupune examinarea cauzei sub toate aspectele ci numai exercitarea controlului de legalitate asupra hotărârii atacate, ceea ce presupune verificarea concordanței acesteia cu dispozițiile de drept material și procesual aplicabile. Recursul nu este o cale de atac devolutivă, întrucât nu provoacă o nouă judecată pe fond a cauzei, fiind limitată doar la verificarea legalității hotărârii recurate, prin prisma motivelor de recurs ce pot fi încadrate într-unul din cazurile prevăzute de art. 488 pct. 1-8 din Codul de procedură civilă.

Se constată astfel, că analiza legalității deciziei pronunțată de instanța de apel se limitează numai la aceste critici de nelegalitate, fără a avea în vedere criticile de netemeinicie, situația de fapt fiind analizată numai cât privește legalitatea hotărârii recurate; Curtea, în acest sens, reiterează că recursul nu este o cale de atac devolutivă, întrucât nu provoacă o nouă judecată pe fond a cauzei, fiind limitată doar la verificarea legalității hotărârii recurate, stabilirea situației de fapt fiind apanajul instanțelor de fond.

În cauza de față se constată că recurentul a formulat critici privind nelegalitatea deciziei pronunțate de tribunal, invocând dispozițiile art. 488 pct. 8 din Codul de procedură civilă.

În dezvoltarea motivului de recurs, a susținut că soluția pronunțată de instanța de apel este dată cu încălcarea dispozițiilor art. 1349, 1357 din Codul civil, întrucât nu s-a făcut

dovada îndeplinirii cumulative a condițiilor răspunderii civile delictuale referitoare la existența unei fapte ilicite în sarcina recurentului și a legăturii de cauzalitate cu prejudiciul invocat.

Recurentul a susținut, în esență, că presupusele acțiuni ilicite ale parchetelor nu atrag răspunderea delictuală a Statului Român, pe de o parte și, pe de altă parte, că asupra unei fapte delictuale care întrunește elementele erorii judiciare trebuie să se pronunțe organul judiciar, iar în speță nu s-a reținut comiterea vreunei abateri judiciare. În opinia sa, chiar dacă s-a dovedit existența unui prejudiciu, nu sunt dovedite celelalte elemente ale răspunderii civile delictuale.

Recurentul a adus și critici referitoare la quantumul despăgubirilor acordate, însă Curtea observă că aceste critici sunt de netemeinicie și nu de nelegalitate, astfel că nu pot fi încadrate în niciunul dintre motivele prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă.

În temeiul art. 488 pct. 8 din Codul de procedură civilă, analiza instanței de recurs se va limita la verificarea aplicării și interpretării corecte a normelor de drept material. Prin urmare, Curtea va analiza dacă instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele care reglementează răspunderea civilă delictuală la situația de fapt, astfel cum a fost reținută de instanțele de fond.

Contrar susținerilor recurentului, decizia pronunțată de instanța de apel este dată cu interpretarea și aplicarea corectă a normelor de drept substanțial referitoare la îndeplinirea cumulativă a condițiilor răspunderii civile delictuale. De asemenea, instanța de apel a identificat normele de drept material incidente și le-a aplicat și interpretat corect.

Criticile referitoare la atragerea răspunderii civile delictuale a Statului Român, ori la problema erorii judiciare, pentru care nu s-au urmat procedurile legale, sunt nefondate, argumentele aduse fiind, în realitate cele pe care și-a întemeiat excepția lipsei calității procesuale pasive, tranșată definitiv în primul ciclu procesual.

Din considerentele Deciziei civile nr. 11R/11.01.2021 pronunțată în primul ciclu procesual de Curtea de Apel București – Secția a IV-a civilă rezultă că s-a stabilit calitatea procesuală pasivă a Statului Român, precum și faptul că acesta răspunde pentru faptele deduse judecării. De asemenea, se reține că recurentul este în eroare când susține că fapta delictuală s-a reținut în sarcina Ministerului Finanțelor pentru Statul Român. Din considerentele hotărârilor pronunțate de instanțele de fond, raportate la Decizia nr. 11//2021 pronunțată de Curtea de Apel București, a rezultat că fapta delictuală a fost reținută în sarcina Statului Român, iar reprezentarea acestuia de către Ministerul Finanțelor (și nu de către alte instituții) se face în condițiile legii, textele fiind redată expres de instanțe.

Prin această decizie s-a reținut că „reclamantul urmărește să obțină o reparație pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a pretinselor fapte neconforme/abuzive ale organelor penale săvârșite cu ocazia instrumentării unui dosar penal, care a condus la trimiterea în judecată, finalizată cu achitarea sa. Prin el însuși, demersul judiciar i-a(r fi) cauzat reclamantului imense prejudicii dar a constituit, în același timp, prilej pentru alte fapte care l-au prejudiciat, precum, hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii prin care a fost suspendat din funcția de procuror; comunicatele D.N.A.; articolele de presă denigratoare bazate pe redarea unor pasaje din interceptări înainte de a-i fi fost prezentate învinuirile etc.

Curtea constată astfel, că prima instanță a fost investită cu o acțiune în răspundere patrimonială a statului, pentru activitatea desfășurată, pretins defectuos, de organele penale în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Prin urmare, în cauza de față recurentul-reclamant nu pretinde că s-ar fi produs o eroare judiciară, ori că ar fi fost privat nelegal de libertate pentru a fi incidente dispozițiile art. 538-539 C.pr.pen., ci faptul că statul a abdicat de la obligația constituțională de garant al drepturilor fundamentale, de a-i asigura un proces echitabil în ansamblul său, cu toate implicațiile pe care le poate avea asupra vieții private și profesionale.”

Or, așa fiind, în cel de-al doilea ciclu procesual nu mai poate fi repusă în discuție problema unei eventuale erori judiciare, or a persoanei ținută să răspundă, Curtea stabilind, prin Decizia nr. 11R/2021 că prin cererea de chemare în judecată reclamantul nu a dedus judecării o cerere de despăgubiri pentru vreo eroare judiciară și nici pentru privarea de libertate, ci pentru prejudiciile cauzate prin activitatea desfășurată defectuos de instituțiile statului, care nu îmbracă forma erorii judiciare; totodată s-a reținut că recurentul are calitate procesuală pasivă, fiind ținut răspunzător de acoperirea prejudiciului, dacă se verifică îndeplinirea condițiilor, din analiza motivelor de apel.

Astfel, criticile recurentului referitoare la atragerea răspunderii statului, ori la încadrarea faptelor reclamante în categoria erorilor judiciare au fost tranșate definitiv, asupra acestora instanțele s-au pronunțat în primul ciclu procesual, intrând în puterea de lucru judecat, față de dispozițiile date prin decizia de casare menționată anterior. Astfel s-a limitat evocarea fondului, în al doilea ciclu procesual exclusiv la analiza criticilor din apel referitoare la existența unei încălcări a obligației pozitive de garant al drepturilor și libertăților fundamentale invocate de reclamant, iar în caz afirmativ, instanța de apel să verifice dacă este rezonabil cuantumul daunelor acordate de prima instanță.

Or, potrivit art. 501 din Codul de procedură civilă, instanțele de fond sunt ținute de limitele stabilite prin decizia de casare, ceea ce determină concluzia că instanța de recurs, din al doilea ciclu procesual, verifică legalitatea hotărârii pronunțate în apel în limitele trasate de prima instanță de recurs.

În consecință, contrar susținerilor recurentului, în mod corect instanța de apel, în al doilea ciclu procesual, a stabilit că statul este ținut răspunzător, în măsura în care se verifică faptul că, prin procedurile derulate împotriva intimatului-reclamant, instituțiile statului au încălcat drepturile și libertățile fundamentale invocate de reclamant, ceea ce determină concluzia că statul nu și-a îndeplinit obligația sa pozitivă de garant al acestor drepturi.

A susținut recurentul, fără a dezvolta acest motiv de recurs, că nu sunt îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale referitoare la existența faptei ilicite, la vinovăția statului și la existența unei legături de cauzalitate între prejudiciul pretins și faptă.

În lipsa unor critici concrete, Curtea notează că instanța de apel a reținut, pe baza probelor administrate în cauză, că reclamantul a fost prejudiciat ca urmare a amestecului în dreptul său la respectarea vieții private, prin aceea că extrase din convorbirile sale telefonice și în mediu ambiental al apărut în presă dar și prin aceea că, chiar și ulterior soluției de achitare a reclamantului, acesta a continuat să fie prezentat opiniei publice, în mass-media drept o persoană vinovată pentru acuzațiile penale, fără a se menționa că acesta a fost achitat pentru faptele ce i se imputaseră prin rechizitoriu.

Aceasta fiind situația de fapt reținută, Curtea constată că în mod corect instanța de apel a constatat îndeplinirea condițiilor răspunderii civile delictuale, întrucât fapta ilicită există – în mod evident prin acele manifestări s-a adus atingere dreptului reclamantului la imagine, reputație, demnitate și la viața privată, în general, în contextul arătat, caracterul delictual fiind evident; neexistând nicio dovadă că recurentul Statul Român și-a îndeplinit obligația pozitivă de garant pentru drepturile fundamentale ale reclamantului. Recurentul nu a oferit nicio explicație rezonabilă pentru apariția în spațiul public a extraselor din convorbiri, a ieșirilor publice ale unora dintre reprezentanții statului, făcute în această calitate de persoane publice, nu a existat dovada că toate aceste acțiuni s-au făcut în limite legale.

În mod similar, s-a constatat că prin aceste ieșiri publice s-a adus atingere dreptului reclamantului la un proces echitabil, prin încălcarea prezumției de nevinovăție, atât anterior pronunțării soluției de achitare, dar și ulterior pronunțării acestei soluții definitive de achitare.

În realitate, Curtea constată că toate aceste manifestări au fost permise de recurent deși erau de natură a încălca în mod evident drepturile reclamantului, neexistând nicio dovadă a faptului că recurentul a luat poziție în raport de aceste încălcări. De asemenea, a permis, în mod nejustificat ca, ulterior achitării reclamantului, acesta să fie prezentat în continuare,

publicului, ca fiind vinovat de faptele penale care i se imputaseră prin actul de trimitere în judecată.

Or, observând în mod corect jurisprudența constată a Curții Europene a Drepturilor Omului, redată în hotărârea apelată, Tribunalul a reținut că Statul nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de garant al drepturilor reclamantului la viață privată așa cum este reglementat de art. 8 din Convenție, respectiv la un proces echitabil, în componenta prezumției de nevinovăție, reglementat de art. 6 alin. 2 din Convenție.

Prin urmare, s-a făcut dovada existenței faptei civile delictuale, ceea ce se impută Statului fiind tocmai neîndeplinirea obligației pozitive de garant al drepturilor fundamentale ale reclamantului, așa cum s-a arătat. Vinovăția recurentului rezultă fără tăgadă, Curtea observând anterior că Statul nu a făcut dovada că a luat vreo măsură în vederea respectării acestor drepturi. Stabilirea de către Convenție a existenței unor obligații pozitive asumate de statele semnatare a fost, de asemenea, analizată într-o serie de cauze, de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, redade de instanța de apel, din care rezultă că statul are obligația de a lua măsuri concrete pentru ca asemenea manifestări (scurgerea de convorbiri în spațiul public, afirmații ale persoanelor publice, în mass media, referitoare la vinovăția reclamantului care nu numai că nu a fost condamnat definitiv dar care a fost și achitat etc.) să nu aibă loc, or în speță nu s-a făcut dovada luării unor asemenea măsuri, astfel încât în mod corect s-a reținut existența vinovăției recurentului.

În ceea ce privește legătura de cauzalitate, aceasta rezultă *ex re*, câtă vreme prejudiciul încercat de intimatul-reclamant este reprezentat tocmai de atingerile aduse imaginii, reputației, demnității sale (ce compun dreptul la viață privată), respectiv atingerile aduse dreptului la un proces echitabil prin încălcarea prezumției de vinovăție, or acest prejudiciu s-a produs prin încălcarea obligației pozitive de garantare a drepturilor fundamentale, de către recurent.

Analizând decizia recurată, Curtea constată că instanța de apel a făcut o amplă analiză a îndeplinirii condițiilor răspunderii civile delictuale, astfel cum sunt prevăzute de art. 1349 din Codul civil, cu trimiteri concrete la faptele reținute în sarcina Statului, prin raportare la criticile din apel și la argumentele expuse în considerentele sentinței pronunțate de prima instanță.

A expus argumentat motivele pentru care a considerat nefondate criticile din apel, arătând inclusiv care sunt faptele delictuale reținute, care este prejudiciul, motivul pentru care s-a reținut culpa recurentului în raport de neîndeplinirea obligațiilor pozitive, prin raportare la jurisprudența CEDO.

Curtea reține că în mod corect instanța de apel a constatat legalitatea și temeinicia sentinței apelate, dispozițiile art. 1349 din Codul civil fiind corect aplicate și interpretate, întrucât, așa cum s-a stabilit prin decizia din recurs, în primul ciclu procesual, instanța de apel trebuia să se pronunțe pe criticile din apel referitoare la îndeplinirea condițiilor atragerii răspunderii civile delictuale a Statului Român pentru fapta delictuală constând în neîndeplinirea obligației pozitive de garant al drepturilor și libertăților fundamentale ale reclamantului, în considerarea art. 501 din Codul de procedură civilă.

În ceea ce privește cuantumul despăgubirilor acordate, Curtea a arătat anterior că judecata în recurs se limitează la analiza legalității hotărârii pronunțate, fără a avea în vedere criticile de netemeinicie. În acest sens, Curtea observă că instanța de apel a respectat dispozițiile legale în materie, având în vedere criteriile analizate și stabilite de prima instanță precum și dispozițiile obligatorii ale deciziei de casare și a statuat cu privire la cuantumul prejudiciului acordat de judecătoria. Curtea consideră necesar să sublinieze că situația de fapt relevantă este definitiv stabilită de cele două instanțe de fond, suverane în ce privește stabilirea faptelor, doar calificarea juridică a faptelor constatate și aplicarea legii fiind supusă cenzurii instanței de recurs. Recursul nu deschide, așadar, accesul la un al treilea grad de jurisdicție în fond, devoluțiunea fiind limitată la problemele de drept, motiv pentru care

instanța de recurs nu poate face aprecieri cu privire la quantumul concret acordat cu titlu de despăgubiri morale, analiza fiind limitată la aplicarea corectă a dispozițiilor legale în materie.

Față de argumentele arătate, Curtea constată, contrar susținerilor recurentului, că decizia apelată a fost dată cu aplicarea și interpretarea corectă a normelor de drept material incidente.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 496 alin 1 din Codul de procedură civilă, constatând că hotărârea recurată este legală, criticile nefondate, Curtea va respinge recursul ca nefondat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge recursul formulat de recurentul-pârât **Statul Roman prin Ministerul Finanțelor Publice**, cu sediul în București, sector 2, str. Speranței, nr. 40, împotriva deciziei civile nr. 1734/18.06.2021 pronunțate de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă, în dosarul nr. 6651/302/2017*, în contradictoriu cu intimatul-reclamant **Bălan George**, domiciliat în
ca nefondat.

Definitivă.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților, prin mijlocirea grefei instanței azi, 7 noiembrie 2023.

Președinte,
Viorela-Isabela Iliescu

Judecător,
Iulian Panait

Judecător,
Bogdan-Alex Arghir

Grefier
Mihai Vijulie

Conform cu originalul
GREFIER

Red/Tehnored. I.V.I./M.V.

7 ex./21.11.2023

Tribunalul București – Secția a V-a Civilă

Jud. apel: Miorița Ban

Aurora Maria Burtescu